

1. Döntsd el az alábbiakban megadott halmazokról és a rajtuk értelmezett műveletekről, hogy

- (i) a művelet asszociatív-e;
- (ii) van-e egységelem;
- (iii) mely elemeknek van inverze;
- (iv) csoportot alkot-e a halmaz a művelettel?

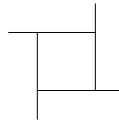
- (a) a síkvektorok halmaza; a síkvektorok összeadása.
- (b) egy tetszőleges X halmaz összes részhalmazainak halmaza; a halmazok uniója.
- (c) egy tetszőleges X halmaz összes részhalmazainak halmaza; a halmazok szimmetrikus differenciája. (Az A és B halmazok szimmetrikus differenciája alatt definíció szerint az $A\Delta B = (A \setminus B) \cup (B \setminus A)$ halmazt értjük.)
- (d) az egész számok $\mathbb{Z}$ halmaza; az $a * b = a + b + 1$ képlettel megadott művelet.

2. A $\clubsuit \diamond \heartsuit \spadesuit$ halmazon az ábrán megadott műveletet értelmezzük (pl. $\diamond \times \diamond = \diamond$).

- (a) Mennyi $((\spadesuit \times \diamond) \times \clubsuit) \times (\heartsuit \times \diamond)$?
  - (b) Kommutatív-e ez a művelet?
- Van-e egységelem? Mely elemeknek van inverze?

$\times$	$\clubsuit$	$\diamond$	$\heartsuit$	$\spadesuit$
$\clubsuit$	$\clubsuit$	$\clubsuit$	$\clubsuit$	$\clubsuit$
$\diamond$	$\clubsuit$	$\diamond$	$\diamond$	$\diamond$
$\heartsuit$	$\clubsuit$	$\diamond$	$\heartsuit$	$\heartsuit$
$\spadesuit$	$\clubsuit$	$\diamond$	$\heartsuit$	$\spadesuit$

3. Határozd meg az alábbi rajzok szimmetriacsoportját úgy, hogy nevet adsz elemeiknek és felírod a műveleti táblát (egy táblázatban minden elempárra megmondod, hogy mi a szorzatuk)! Mik az elemek rendjei? Ciklikusak-e a csoportok?

4. Mi az utolsó két számjegye az alábbi számoknak? (a) $17^{17^{17}} - 17^{17} + 17$ (ZH, 2003. május 22.) (b) $99! + 1$

5. Legyen G egy olyan csoport, amelyben minden elem négyzete (vagyis önmagával vett szorzata) az egységelem. Bizonyítsd be, hogy G Abel-csoport!

6. (a) Milyen számok állíthatók elő $20x + 51y$ alakban, ahol x és y egész számok?
 (b) Milyen számok állíthatók elő $170x + 51y$ alakban, ahol x és y egész számok?

7. Csoportot alkotnak-e a szokásos szorzásra a valós és tiszta képzetes komplex számok a 0 nélkül, azaz csoport-e $(X, \cdot)$, ahol $X = \{a \in \mathbb{R} : a \neq 0\} \cup \{ai : 0 \neq a \in \mathbb{R}\}$, ill. $\cdot$ a komplex számokon értelmezett szokásos szorzást jelöli? (ZH, 2006. május 4.)

8. Bizonyítsd be, hogy csoportban mindig megoldható az $a \cdot x = b$ egyenlet! (Ez tehát azt jelenti, hogy egy tetszőleges G csoport minden a és b eleméhez található a csoportnak olyan x eleme, amelyre $a \cdot x = b$ teljesül.)

9. Legyen $H = \{a, b, c, d, e, f, g, h\}$ és értelmezzük a H halmazon a $*$ műveletet az alábbi műveleti tábla szerint. (A táblázat szerint tehát például $a * c = e$ és $g * f = c$.)

$*$	a	b	c	d	e	f	g	h
a	d	g	e	a	c	h	b	f
b	g	d	h	b	f	e	a	c
c	e	h	a	c	d	b	f	g
d	a	b	c	d	e	f	g	h
e	c	f	d	e	a	g	h	b
f	h	e	b	f	g	a	c	d
g	b	a	f	g	h	c	d	e
h	f	c	g	h	b	d	e	a

Döntsd el, hogy a H halmaz csoportot alkot-e a $*$ műveletre nézve, ha azt már tudjuk, hogy $*$ asszociatív! (Az asszociativitást nagyon lassú volna ellenőrizni.)

10. Döntsd el, hogy a megadott halmazok a rajtuk értelmezett művelettel csoportot alkotnak-e?

- (a) a (-1) -től különböző valós számok halmaza; az $a * b = a \cdot b + a + b$ képlettel megadott művelet.
- (b) az $n \times n$ -es, 1 determinánsú (valós) mátrixok halmaza; a mátrixszorzás.
- (c) az 5-tel nem osztható egész számok halmaza; az egész számok szorzása.
- (d) az 5-tel nem osztható egész számok halmaza; az egész számok összeadása.
- (e) páros számok, szokásos összeadás,
- (f) páros számok, szokásos szorzás,
- (g) nemnegatív egész számok, szokásos összeadás.